

4 февруари - Световен ден за борба с рака

Онкологичните заболявания са сред основните причини за смъртност в световен мащаб. С най-голяма честота са злокачествените заболявания на млечната жлеза при жените и рака на белите дробове при мъжете. Следват туморите на дебелото и правото черво, на простатната жлеза и гинекологичните злокачествени заболявания при жените. По данни от 2009 г. новозаболените от всички туморни локализации у нас са 34 576 души. В световен мащаб злокачествените заболявания бележат тенденция към увеличаване. По данни на Националния раков институт в САЩ броят на заболялите през 2010 г. е близо 12 милиона души като се очаква в близките 10 г. те да се увеличат с още 2 милиона.



Редица **рискови фактори** са причина за появата и развитието на туморните заболявания, но те не могат да се разглеждат изолирано. Комбинации от различни външни фактори, фактори на организма и психичното здраве могат да провокират поява на един или друг тумор. Водещ фактор за риска от тумори на белите дробове е тютюнопушеното, но не бива да се пренебрегва и рискът за т. нар. пасивни пушачи. Все по-често се дискутира значението на факторите физическа активност и наднормено тегло. Те се свързват с по-висока заболеваемост от тумори на млечната жлеза, колоректален рак, тумори на простатата, женски гениталии. Най-важното за по-ранната диагноза е самонаблюдението. При появата на симптоми като например стомашен дискомфорт, кашлица и тежест в гърдите, промяна на теглото без причина, е необходим незабавен преглед при лекар-специалист.

Онкологията е най-бързо развиващата се медицинска специалност. За няколко десетилетия сме свидетели на бурно развитие и поява на терапевтични възможности, които позволяват да се увеличи продължителността и да се подобри качеството на живот при това хронично заболяване. Въвеждат се по-нови методи на хирургично лечение, а с помощта на авангардни технологии се прецизира лъчетерапията без да се увреждат по никакъв начин здравите тъкани. С реализирането на проекти с финансиране от ЕС МЗ инвестира значителен ресурс в областта на онкологичните заболявания. 140 млн. лева са предвидени за държавни болници в големите градове на страната, където ще бъдат изградени модерни онкологични центрове. Проектите осигуряват най-съвременна медицинска апаратура, даваща възможност за ранна диагноза и съвременно лечение. Предвидени са средства и за общинските болници за обновяване на апаратурата и сградния им фонд. В областта на лекарственото лечение вече се прилагат ново поколение медикаменти, т.н. прицелна терапия, които са адресирани към точно определени клетки с конкретни характеристики.

Усилията на МЗ и на специалистите-онколози са насочени към удължаване на преживяемостта посредством ранното откриване, първичната и вторичната профилактика, както и прилагането на единна терапевтична програма, основана на резултатите от международни многоцентрови проучвания. Министерство на здравеопазването реализира проекта „Спри и се прегледай”, който дава началото на мащабна процедура за скрининг на

три от най-честите туморни локализации- рак на шийката на матката, рак на млечната жлеза и рак на колона и ректума. Програмата е с европейско финансиране и основната ѝ цел е ранното откриване и навременно лечение на злокачествените заболявания. Утвърждаването и разширяването на здравната профилактика на населението и откриването на заболяването в ранен стадий води до по-ниски финансови разходи и възможност за пълно излекуване на пациентите. МЗ прави необходимото в хосписите да бъдат осигурявани палиативни грижи на онкологично болните в късните стадии на заболяването, което е практика в съвременните общества.

